Prima instanță: Judecătoria Ungheni (judecător Mariana Stratan)

Dosarul nr. 2a-1263/2024 (PIGD: 2-23081428-03-2a-30092024)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

D E C I Z I E

20 februarie 2025 municipiul Bălți

Instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi și Radu Holban

Grefier Roxana Iacubovscaia,-

examinând în ședință publică cererea de apel formulată de Munteanu Mariana, prin intermediul avocatei Casian Tamara, împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Mariana în contradictoriu cu Barbarii Cristian, intervenienți accesorii Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, structura teritorială Ungheni și Direcția pentru Protecția Copilului, sectorul Centru, mun. Chișinău, privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă :

Pretenţiile reclamantului:

1.La 07 iunie 2023 Munteanu Mariana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Babarii Cristian, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și protecția Familiei Ungheni, privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată. Prin cererea respectivă reclamanta a solicitat decăderea din drepturile părintești a lui Barbarii Cristian față de copilul minor *****, născută la *****, precum și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentului litigiu.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat următoarele circumstanțe:

În fapt, la 20 august 2019 ea a fost înregistrat căsătoria cu pârâtul Barbarii Cristian. Din această căsătorie, la ***** s-a născut fiica minoră, *****, care se află la întreținerea mamei (reclamantei).

Indică faptul că, după nașterea copilului, comportamentul pârâtului a devenit foarte agresiv, atât față de ea, cât și față de copil, o lovea fără motive, striga și o jignea cu cuvinte necenzurate. Deoarece viața în comun a devenit insuportabilă, s-a adresat în judecată cu cererea de desfacere a căsătoriei și prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 04 iunie 2021 căsătoria a fost desfăcută.

Cu toate acestea, pârâtul continua s-o maltrateze și s-o amenințe cu răfuiala fizică, atât verbal, cât și prin mijloacele de socializare, ceea ce se răsfrânge negativ asupra stării ei psihologice și a fiicei minore, fiind nevoită să solicite emiterea unei ordonanțe de protecție pentru cazurile de violență în familie. Prin încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 22 decembrie 2022 cererea a fost admisă, stabilindu-se pentru Munteanu Mariana și fiica ***** măsuri de protecție a victimelor violentei în familie din partea agresorul Barbarii Cristian, pe un termen de trei luni. După expirarea acestui termen pârâtul a început din nou s-o amenințe.

Totodată, prin hotărârea judecătoriei Ungheni din 04 iunie 2021 s-a stabilit domiciliul minorei la domiciliul mamei și s-a încasat de la pârâtul Barbarii Cristian în beneficiul reclamantei pensia de întreținere a fiicei minore în sumă fixă de 1.200,00 lei lunar, începând cu 24 noiembrie 2020 și până la majoratul copilului.

Astfel, după emiterea hotărârii de încasare a pensiei de întreținere, pârâtul a achitat benevol suma de 9.600,00 lei, după care a renunțat să mai achite, motiv pentru care titlul executoriu privind încasarea pensiei de întreținere a fost transmis executorului judecătoresc. În cadrul procedurii de executare, executorul judecătoresc a încasat unilateral suma de 19.411,60 lei din contul găsit pe numele debitorului. După aceasta, văzând ca a fost retrasă suma de bani pârâtul nu mai face transferuri la cont.

Reține faptul că, pârâtul doar formal este tatăl minorei *****, or, copilul în cauză nu-și cunoaște tatăl. Mai mult decât atât, afirmă că pârâtul se eschivează și de la exercitarea obligațiilor părintești, nu participă nici într-un fel la educarea fiicei, la dezvoltarea ei fizică și spirituală, exprimând o indiferență totală față de ea, lipsind cu totul din viața copilului.

Prin urmare, consideră că unica soluție legală ce se impune în raportul material-litigios dedus judecății, prin prisma drepturilor și intereselor copilului minor, este lipsirea pârâtului de drepturile părintești, având în vedere că ultimul se eschivează atât de la exercitarea obligațiilor părintești cât și de la întreținere, iar prin comportamentul lui agresiv doar afectează viața personală și sentimentele copilului.

Astfel, solicită decăderea din drepturile părintești a lui Cristian Barbarii, față de fiica Felicia Barbarii, născută la ***** și încasarea cheltuielilor de judecată.

Soluția instanţei de fond:

3. Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Mariana în contradictoriu cu Barbarii Cristian, intervenienți accesorii Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, structura teritorială Ungheni și Direcția pentru Protecția Copilului, sectorul Centru, mun. Chișinău, privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă integral (fila dosarului 52).

4. Prin Hotărîrea suplimentară pronunțată de Judecătoria Ungheni la 30 aprilie 2024, s-a respins cerința Marianei Munteanu privind încasarea cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 100 (una sută) lei (fila dosarului 58).

Solicitarea apelantului:

5. La 01 aprilie 2024 (potrivit datei indicate pe ștampila instanței de fond, fila dosarului 56), apelanta Munteanu Mariana, prin intermediul avocatei Casian Tamara, a declarat apel prealabil împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

6. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2024 s-a dispus a nu da curs cererii de apel înaintate de apelanta Munteanu Mariana, prin intermediul avocatei Casian Tamara, s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) a Curții de Apel Bălți a cererii de apel în original, care să conțină motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului; să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 212, 50 lei și bonul de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei, stabilindu-i ăn acest sens un termen de până la data de 31 octombrie 2024 (fila dosarului 81-82).

7. Ulterior, la 23 octombrie 2024 apelanta Munteanu Mariana, prin intermediul avocatei Casian Tamara, a depus o cerere de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept în temeiul art. 364-365 Cod de procedură civilă, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi soluții prin care să fie dispusă decăderea din drepturile părintești a intimatului Barbarii Cristian, născut la *****, IDNO *****, faţă de copilul minor *****, născută la *****, c/p *****, cât şi încasarea de la Barbarii Cristian în beneficiul lui Munteanu Mariana a cheltuielilor de judecată suportate, în sumă totală de 6712.50 lei (fila dosarului 84-85).

Argumentele părţilor:

8. În motivarea apelului reprezentantul apelantului a invocat dezacordul său cu hotărârea primei instanțe în partea respingerii cererii privind decăderea din drepturile părintești și încasarea cheltuielilor de judecată de la intimatul Barbarii Cristian.

În acest context, reprezentantul apelantei a menționat că, motivele determinante pentru solicitarea de către apelantă a decăderii din drepturile părintești a intimatului Barbarii Cristian sunt următoarele: - comportamentul agresiv, pierderea legăturii cu fiica minoră şi refuzul de a plăti benevol pensia de întreţinere, motive care persistă şi la moment, or, potrivit certificatului eliberat de executorul judecătoresc la 18 octombrie 2024, Barbarii Cristian începând cu 24 noiembrie 2020 a achitat doar suma de 19411.60 lei, retrasă forţat din contul bancar de către executor, iar din luna decembrie 2022 intimatul nu mai achită sub nici o formă pensia de întreținere, acumulând o datorie la zi de 26188,40 lei.

Aderent, relatează că, pârâtul doar formal se consideră tatăl minorei *****, or, acesta nu a avut nici o încercare de a se vedea cu fiica, măcar după emiterea hotărârii, eschivându-se nu doar de la plata pensiei de întreţinere, dar şi de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, nu participă la educaţia fiicei, iar copilul în genere nu-l cunoaşte.

Reieșind din împrejurările respective, consideră că unica soluţie legală ce se impune în raportul material-litigios, prin prisma drepturilor şi intereselor copilului minor, este lipsirea pârâtului de drepturile părinteşti, având în vedere că ultimul se eschivează atât de la exercitarea obligaţiilor părinteşti cât şi de la întreţinere.

În drept, cererea de apel este întemeiată pe dispoziţiile art. 51-53, 58-62, 67-69, 74 Codul familiei, art. art. 94, 96, 360, 362, 365, 385 alin.(1) lit. d), 386, 387, 388 Cod de Procedură Civilă.

Poziția părților în ședința instanței de apel.

9. Reprezentantul apelantei Munteanu Mariana, avocata Casian Tamara, în cadrul ședinței instanței de apel a pledat pentru admiterea apelului declarat, reiterând temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de apel. Totodată, a precizat că intimatul Barbarii Cristian nu a fost sancționat pentru neplata pensiei alimentare. Apelanta nu s-a adresat până la moment la organele de tutela, curatelă cu referire la comportamentul pretins agresiv/violent al intimatului față de ea și copil.

10. Intimatul Barbarii Cristian, intervenientul accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Structura Teritorială de Asistență Socială Ungheni nu s-au prezentat în ședință de judecată, deși au fost legal citați (fila dosarului 90, 91, 93). Totodată, intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Centru a depus o cerere, prin care a solicitat examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa reprezentantului Direcției, solicitând ca la soluționarea cauzei în apel să se țină cont în exclusivitate de interesul suprem al copilului minor (fila dosarului 97).

11. În conformitate cu art. 100 Cod de procedură civilă, *cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin*

intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.

12. Articolul 105 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că, *citaţia şi înştiinţarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citaţiei sau înştiinţării se înscrie pe citaţie sau înştiinţare în partea care se înmînează destinatarului, precum şi pe cotor, care se restituie instanţei.*

13. În conformitate cu dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.*

14. Ținând cont de conținutul normelor legale citate *supra*, completul Colegiului civil consideră că a întreprins toate masurile necesare în vederea înștiințării intimatului și intervenientului accesoriu despre data, locul și ora examinării prezentei cauze, iar ca urmare a dispus examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa acestora.

Aprecierea instanţei de apel:

15. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normelor legale relevante speței, Colegiul conchide de a respinge apelul declarat de Munteanu Mariana, prin intermediul avocatei Casian Tamara, ca fiind nefondat, din următoarele considerente.

16. În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

17. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 29 martie 2024 (fila dosarului 52), iar cererea de apel a fost declarată la 01 aprilie 2024 (fila dosarului 56). Prin urmare, apelul este declarat în termenul legal stipulat la art. 362 Cod procedură civilă.

18. În conformitate cu dispozițiile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.*

19. În accepțiunea art. 373 Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel. Instanța nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.*

20. În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, (1) *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. (3) Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile pârților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

21. Potrivit art. 121 din Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.*

22. Conform art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

23. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.*

24. Iar art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.*

25. Din conținutul normelor relatate *supra* Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, și constă, în esență, în obligația de a verifica temeinicia și legalitatea hotărârii instanței de prin nivel prin care a soluționat fondul cauzei, în raport cu concluziile reținute de către aceasta în sensul admitereii sau respingerii acțiunii.

26. Colegiul Civil relevă de asemenea că, potrivit regulilor unui proces echitabil, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

27. Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

28. În aceeași ordine de idei, instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din

perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

29. În opinia Colegiului civil, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislația incidentă speței.

30. Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății; circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin; probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, fiind adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

31. Astfel, prima instanță, pe baza probatoriului anexat la dosarul cauzei și cercetat în ședință de judecată, just a reținut circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, și anume:

32. La 20 august 2019 Cristian Barbarii a înregistrat căsătoria cu Mariana Munteanu la Primăria Buciumeni, raionul Ungheni, actul de căsătorie nr. 5 (fila dosarului 8). Din această căsătorie părțile un copil minor, fiica Felicia Barbarii, născută la *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere nr. NA-VI 3316751 (fila dosarului 8, 9), în care la rubrica părinți sunt înscriși: Barbarii Cristian și Munteanu (anterior Barbarii) Mariana (fila dosarului 9).

33. Prin Hotărârea Judecătoriei Ungheni, din 04 iunie 2021, căsătoria încheiată între Cristian Barbarii și Mariana Barbarii, a fost desfăcută (fila dosarului 8), totodată fiind determinat domiciliul copilul minor Felicia Barbarii, cu mama Mariana Munteanu (anterior Barbarii).

34. La fel, prin Hotărârea Judecătoriei Ungheni din 04 iunie 2021, a fost dispusă încasarea de la Cristian Barbarii în beneficiul Marianei Barbarii (actualmente Munteanu) a pensiei de întreținere a copilului minor Felicia Barbarii

în mărime de 1200 lei lunar, începând cu data adresării în instanța judecătorească, până la atingerea majoratului de către copilul minoră.

35. Potrivit certificatului din 06 iunie 2023 eliberat de executorul judecătoresc Barnaciuc Gheorghe, în procedura căruia se află spre executare titlul executoriu nr. 2-2519/2020 din 04 iunie 2021, eliberat de Judecătoria Ungheni în baza hotărârii menționate mai sus, debitorul Barbarii Cristian în perioada de la 07 noiembrie 2022 până la 05 iunie 2023 a achitat pensia pentru întreținerea copilului minor potrivit documentului executoriu în sumă de 29011,60 lei, dintre care: 9600 lei au fost achitați benevol, iar suma de 19411,60 lei – a fost executată silit de executorul judecătoresc Barnaciuc Gheorghe. Prin urmare, la data de 05 iunie 2023 Barbarii Cristian înregistrează o restanță la plata pensiei de întreținere în sumă de 7459,36 lei (fila dosarului 17).

36. Potrivit avizului-concluzie nr. 61/14-111 din 31 ianuarie 2024, eliberat de intervenientul accesoruiu - Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Centru, mun. Chișinău, în calitate de autoritate tutelară, s-a constatat că, condițiile sociale și de trai a lui Munteanu Mariana corespund necesităților de dezvoltare și întreținere a copilului *****, născută la *****. Astfel, s-a solicitat instanței de judecată ca la pronunțarea hotărîrii să țină cont în exclusivitate de interesul superior al copilului. (fila dosarului 42-43).

37. Potrivit avizului nr. 302 din 12 martie 2024, eliberat de intervenientul accesoriu - Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, structura teritorială Ungheni, în calitate de autoritate tutelară, s-a menționat că, cererea de chemare în judecată înaintată de reclamanta Munteanu Mariana, privind decăderea din drepturile părintești a lui Barbarii Cristian în privința copilului *****, născută la 05 martie 2000, nu este întemeiată, deoarece reclamanta nu a prezentat probe suficiente despre eschivarea pârâtului de la exercitarea obligațiilor părintești (fila dosarului 47).

38. Astfel, completul Colegiului civil reține că, prin acțiunea înaintată apelanta/reclamanta Mariana Munteanu solicită decăderea lui Barbarii Cristian din drepturile părintești asupra copilului minor *****, născută la *****, invocându-se, ca temei principal, faptul eschivării intimatului/pârât - Barbarii Cristian de la

executarea obligațiunilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere, iar ca temei de drept reclamanta/apelantă Mariana Munteanu a invocat prevederile art. 67 lit. a) din Codul Familiei.

39. Potrivit art. 58 alin.(1) Codul familiei „*părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat*".

40. În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) şi 2) Codul familiei, *(1) Părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau seclarat. (2) Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.*

41. Potrivit prevederilor art. 16 din Legea privind drepturile copilului, nr. 338 din 15.12.1994, și în vigoare din 02.03.1995, *fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceştia, cu excepţia cazurilor în care despărţirea de un părinte sau de ambii părinţi este necesară în interesul copilului.*

42. Conform art. 9 alin. (1) al Convenţiei internaţionale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului „*Statele părţi vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu atunci cînd părinţii maltratează sau neglijează copiii sau când părinţii trăiesc separate şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reşedinţă al copilului*".

43. Potrivit art. 67 din Codul familiei, *Părinţii pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti dacă:*

a) se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, inclusiv de la plata pensiei de întreţinere*;*

b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituţie curativă, educativă, dintr-o instituţie de asistenţă socială sau alta similară;

c) fac abuz de drepturile părinteşti;

d) se comportă cu cruzime faţă de copil, aplicînd violenţa fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului;

e) prin comportare amorală, influenţează negativ asupra copilului;

f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie;

g) au săvîrşit infracţiuni premeditate contra vieţii şi sănătăţii copiilor sau a soţului; precum şi

h) *în alte cazuri cînd aceasta o cer interesele copilului*.

44. Conform art. 68 Codul familiei, *(1) Decăderea din drepturile părinteşti are loc numai pe cale judecătorească. (2) Acţiunea privind decăderea din drepturile părinteşti poate fi pornită de celălalt părinte, tutorele copilului, autoritatea tutelară locală/teritorială. (3) Cererea privind decăderea din drepturile părinteşti se examinează cu participarea obligatorie a autorității tutelare locale/teritoriale.*

45. Colegiul Civil remarcă faptul că, pretenția înaintată de apelanta-reclamantă împotriva intimatului-pârât Barbarii Cristian, privind decăderea din drepturile părintești în privința copilului Felicia Barbarii, reprezintă cea mai severă sancțiune civilă care poate fi aplicată în privința unui părinte. Totodată în litigiile de acest fel, criteriul de bază de care trebuie să se conducă instanța este principiul asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului. Drept urmare, pentru respectarea acestui principiu, **doar un comportament deosebit de nedemn poate determina ca părintele să fie decăzut din drepturile părintești** (a se vedea pct. 2 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 17 noiembrie 2014 cu privire la practica judiciară de examinare a pricinilor civile privind decăderea din drepturile părintești).

46. Sub acest aspect, instanţa de fond întemeiat a conchis că, în cadrul examinării judiciare a acţiunii în cauză, nu au fost stabilite acele circumstanţe excepţionale sau comportament nedemn al pârâtului care ar constitui temei de a-l decădea din drepturile părinteşti faţă de copilul său, *****.

47. În această ordine de idei, instanța de apel ține să reitereze că, drept temei de decădere din drepturile părinteşti a intimatului-pârât Barbarii Cristian, apelanta-reclamantă Munteanu Marina, reprezentată de avocata Casian Tamara, a invocat prevederile art. 67 lit. a) din Codul familiei, pe motiv că, intimatul-pârât, manifestă un comportament nedemn față de copilul minor, deoarece se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești de creștere și educare a copilului și de întreținere materială a acestuia.

48. Însă așa după corect a remarcat instanța de fond, instanța de apel relevă că, pentru decăderea din drepturile părinteşti pe motivul eschivării de la exercitarea obligațiilor părintești, este necesară existenţa unor probe pertinente care ar demonstra cu certitudine că părintele se eschivează cu rea-credinţă de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, face abuz de drepturile părinteşti, ori alt comportament, prevăzut de lege, care ar constitui temei pentru decăderea din drepturile părintești.

49. Totodată, completul Colegiului civil reține că, în speță, sarcina pozitivă de probațiune aparține potrivit dispozițiilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, apelantei-reclamantă, implicit reprezentantului său, aceasta urmând să demonstreze prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 121 și art. 122 Cod de procedură civilă, că pârâtul a refuzat cu rea-voință exercitarea obligațiilor părintești în raport cu fiica sa Felicia Barbarii, deși a avut posibilitate să facă acest lucru și nu a avut niciun fel de obstacole/impedimente în acest sens.

50. În cererea de chemare în judecată și la examinarea cauzei în instanța de fond reclamanta-apelantă Munteanu Marian, reprezentată de avocata Casian Tamara, a solicitat decăderea intimatului-pârât Barbarii Cristian din drepturile părintești, din considerentul că acesta în perioada 07 noiembrie 2022 – 05 iunie 2023 s-a eschivat de la exercitarea obligațiilor părintești, prin faptul că nu a contribuit cu nimic la creșterea, educarea și întreținerea copilului său, acumulând o restanță la plata pensiei de întreținere în mărime de 7.459,36 lei. În acest sens, s-a făcut referire la certificatul executorului judecătoresc Barnaciuc Gheorghe din 06 iunie 2023 (fila dosarului 17).

51. În primul rând, cu referire la aceste alegații, Colegiul civil notează că, din conținutul certificatului executorului judecătoresc menționat *supra*, rezultă că, procedura de executare conform titlului executoriu privind încasarea pensiei de întreținere, eliberat în baza hotărârii Judecătoriei Ungheni din 04 iunie 2021, a fost intentată la cererea cretitorului Munteanu Mariana la 07 noiembrie 2022. Respectiv, acest fapt denotă că în perioada anterioară, și anume 24 noiembrie 2020 – 07 noiembrie 2022 (aproximativ un an), debitorul Barbarii Cristian și-a executat benevol obligațiile sale de întreținere a fiicei minore Felicia Barbarii.

52. De asemenea, din conținutul aceluiași certificat rezultă că, obligația de plată a pensiei de întreținere a copilului minor Felicia Barbarii de către intimatul-pârât Barbarii Cristian a fost exacutată parțial și pentru perioada 07 noiembrie 2022 (data intentării procedurii de executare) – 05 iunie 2023 în sumă totală de 29.011,60 (douăzeci și nouă mii unspreze,60) lei, și anume 9.600 lei, achitați benevol de debitor și 19.411,60 lei extrași de către executorul judecătoresc de pe contul bancar al debitorului. Astfel, la data înaintării cererii de chemare în judecată, privind decăderea din drepturile părintești (07 iunie 2023) restanța la plata pensiei de întreținere de către intimatul-pârât Barbarii Cristian constituia suma de doar 7.459,36 lei, care echivala la data respectivă cu suma de 391,14 euro (reieșind din cursul de schimb al valutar al Băncii Naționale a Moldovei de 19,0707 lei/euro la ziua de data menționată). Așa fiind, este evidentă lipsa de temeinicie a argumentului reclamantei din cererea de chemare în judeată, privind decăderea pârâtului din drepturile părintești pentru faptul admiterii unei restanțe la plata pensiei de întreținere în sumă de 7.459,36 lei (391,14 euro).

53. Prin urmare, la adoptarea hotărârii din 29 martie 2024 instanța de prim nivel corect a conchis asupra netemeiniciei alegațiilor reclamantei bazate pe această circumstanță de fapt.

54. La cererea de apel motivată depusă la 23 octombrie 2024 de către reprezentantul apelantei, avocata Casian Tamara, a fost anexată o fotocopie de pe certificatul executorului judecătoresc Barnaciuc Gheorghe datat cu 18 octombrie 2024, în care se menționează că restanța la plata pensiei de întreținere de către debitorul Barbrii Cristian s-a majorat la situația din data de 17 octombrie 2024 până la suma de 26.188,40 lei (fila dosarului 86).

55. Cu toate acestea, Colegiul civil consideră că, nici această circumstanță nu este suficientă pentru aplicarea în privința intimatului-pârât a celei mai severe sancțiuni civile pentru părinte, decăderea din drepturile părintești asupra fiicei sale minore, Felicia Barbarii. Or, instanței de apel nu i-au fost prezentate probe ce ar confirma incontestabil că, intimatul-pârât în perioada de referință a avut posibilitatea să achite restanța la plata pensiei de întreținere, însă a refuzat cu rea-credință să execute această obligație.

56. Astfel, apelanta-reclamantă și/sau reprezentantul său nu au prezentat nici instanței de fond și nici instanței de apel vreo probă din procedura de executare ce ar confirma faptul că executorul judecătoresc ar fi efectuat în genere, în perioada menționată (după 05 iunie 2023), vreo acțiune de executare, iar debitorul ar fi refuzat sau s-ar fi eschivat cu rea-credință de la executarea documentului executoriu. Nu au fost prezentate nici probe, privind sesizarea organelor de drept și tragerea la răspundere contravențională a lui Barbarii Cristian în temeiul art. 63 alin. (1) Cod contravențional, pentru ”*Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare și instruire a copilului*” și/sau în temeiul art. 318 alin. (1) din același Cod, pentru ”*Neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executare a hotărîrii instanţei de judecată ori a documentului executoriu menționat la art. 11 lit. c) sau d) din Codul de executare*”.

57. Suplimentar, cu referire la alegațiile din cererea de apel cum că intimatul-pârât Barbarii Cristian s-a înstrăinat/detașat totalmente de copilul său, nu participă la educaţia fiicei, iar copilul în genere nu-l cunoaşte, instanța de apel le consideră nefondate, or, la examinarea cauzei în prima instanță, reprezentantul intimatului-pârât a prezentat înscrisuri probatorii care infirmă aceste alegații.

58. Astfel, potrtivit cererii din 03 ianuarie 2022, Barbarii Cristian s-a adresat Inspectoratuli de poliție Ungheni, cu rugămintea de a-l ajuta în căutarea fostei sale soții și a copilului *****, anul nașterii 2000, fiindcă din luna iulie 2020 nu cunoaște unde se află ea și copilul (fila dosarului 30).

59. Porivit încheierii asupra rezultatelor examinării cererii lui Barbarii Cristian menționată mai sus, emisă de Inspectoratul de poliție Ungheni la 14

ianuarie 2022, fosta soție a acestuia cu copilul minor ***** au fost depistați la domiciliul acestora, stablit în satul ***** (fila dosarului 31-32).

60. Potrivit plângerii depuse la 20 septembrie 2023 de către Barbarii Cristian în Inspectoratul de poliție Ungheni, dânsul a rugat să fi luate măsuri legale cu fosta sa soție Barbarii Mariana, care îi interzice să-și vadă copilul său de o perioadă lungă de timp, motivând că este ocupată. Totodată, îl numește cu cuvinte licențioase, înjosindu-i onoarea și demnitatea de om (fila dosarului 33).

61. Conform scrisorii de răspuns nr. 34/54-13691 din 22 septembrie 2023, subsemntă de șeful Inspectoratului de poliție Ungheni, lui Barbarii Cristian i s-a comunicat că: ”*plângerea parvenită în Inspectoratul de poliție Ungheni, pe faptul că fosta soție Munteanu Mariana vă îngrădește dreptul de a comunica cu copilul, a fost înregistrată în Registrul de Evidență a altor informații cu privire la infracțiuni – 2 cu nr. 6343 la data de 20 septembrie 2023, fiind examinată multiaspectual. În urma examinării cazului, audierii părților, studierii materialelor, probelor acumulate, s-a constatat că faptele expuse în adresarea Dumneavoastră, și-au găsit confirmarea. Astfel, în urma efectuării controlului, materialele acumulate au fost expediate spre examinare conform competenței teritoriale prevăzute de art. 393 Cod contravențional al RM, în adresa Inspectoratului de poliție Botanica a DP mun. Chișinău*” (fila dosarului 34).

62. În acest context, instanța de apel relevă că, apelanta-reclamantă și reprezentantul său nu au negat și nici combătut circumstanțele ce rezultă din înscrisurile enunțate mai sus.

63. Ce ține de alegațiile apelantei-reclamante și reprezentantul său cu referire la faptul că intimatul-pârât are un comportament violent cu apelanta și copilul minor Felicia Barbarii, bazate pe ordonanța de protecție emisă la 23 decembrie 2022 de Judecătoria Chișinău, sediul centru (fila dosarului 16), Colegiul civil le respinge ca nefondate, din următoarele considerente.

64. În primul rând, instanța de apel reține că, potrivit părții descriptive a ordonanței de protecție menționate mai sus, Munteanu Mariana a depus în instanță cererea privind eliberarea ordonanței de protecție, invocând aplicarea violenței psihice din partea fostului soț Barbarii Cristian doar în privința ei, dar nu și în privința copilului minor comun - Felicia Barbarii. De asemenea și instanța de

judecată a conchis, la emiterea ordonanței date, ca fiind constatat comportamentul agresiv, din punct de vedere psihologic, al lui Barbarii Cristian doar în raport cu fosta soție Munteanu Mariana (fila dosarului 16).

65. Pe de altă parte, distinct de cele sus-indicate, instanța de apel relevă faptul că, apelanta-reclamantă și reprezentatul ei nu au pezentat probe că, după data de 23 decembrie 2022 și până în prezent, ar mai fi fost emise alte acte judecătorești privind prelungirea, în condițiile Legii nr. 45 din 01 martie 2007, a termenului măsurilor de protecție; de aplicare repetată a acestor măsuri; sau de sancționare contravențională/penală a lui Barbarii Cristian pentru acte/acțiuni cu caracter violent.

66. Așadar, Colegiul civil conchide că, de către apelanta-reclamantă Munteanu Mariana nu au fost prezentate probe pertinente și concludente ce ar confirma culpa gravă a intimatului-pârât Barbarii Cristian la neîndeplinirea obligațiilor părintești și nici faptul că acesta este nedemn pentru a fi tatăl copilului, *****.

67. Totodată, instanța de apel ține să reitereze aici că, decăderea din drepturile părintești este cea mai drastică sancțiune civilă care poate fi aplicată unui părinte. Prin urmare, aceasta trebuie aplicată față de părinți numai după ce se va constata că alte măsuri luate față de părinții ce nu-și îndeplinesc obligațiile părintești, nu au dat nici un efect.

68. În acest sens, este relevantă jurisprudenţă Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), care a statuat că, *în cauzele de acest fel*, *examinarea elementelor care servesc cel mai bine interesele copilului este întotdeauna de o importanţă fundamentală* (cauza Johansen împotriva Norvegiei, hotărirea din 07.08.1996, Culegerea 1996-IL paragraful 64), *că interesul copilului trebuie considerat ca fiind primordial şi* ***că doar un comportament deosebit de nedemn va determina ca o persoană să fie privată de drepturile sale părinteşti în interesul superior al copilului*** (cauza Gnahore împotriva Franţe nr. 40.03/98, paragraful 59, CEDO 2000-IX şi Johansen citată anterior, paragraful 78).

69. Totodată, CtEDO subliniază totuşi că, *acest interes prezintă un dublu aspect* (cauza Gnahore, menţionată mai sus, paragraful 59): *pe de o parte, să le*

garanteze copiilor o evoluţie într-un mediu sănătos; pe de altă parte, să menţină legăturile acestora cu familia, cu excepţia cazului în care aceasta s-a arătat a fi nedemnă, deoarece distrugerea acestei legături determină ruperea copilului de rădăcinile sale (cauza Maumousseau şi Washington împotriva Franţei, nr. 39.388/05, paragraful 67).

70. Astfel, cu referire la prezenta speță, Colegiul civil consideră justă concluzia primei instanțe că, la materialele cauzei nu s-a prezentat nicio probă că pârâtul intenționat refuză de a participa la întreținerea copilului sau la creșterea și educarea acestuia, iar cauzele necomunicării pârâtului cu copilului, implicit admiterea restanței la plata pensiei de întreținere, se datorează relațiilor ostile ce persistă între foștii soți, precum și a refuzului reclamantei-apelantă Munteanu Mariana de ai permite pârâtului-intimat Barbarii Cristian de a-și vizita copilul (a se vedea pct. 58-61 *supra*). Or, în situația în care pârâtul nu face abuz de drepturile sale părintești, nu a fost niciodată preîntâmpinat sau amendat contravențional, pedepsit penal pentru comportamentul său față de copil, nu există temei de decădere a pârâtului din drepturile părintești.

71. Totodată, instanța de apel ține să menționeze că, decăderea intimatului-pârât Barbarii Cristian fără motive temeinic justificate din drepturile părintești asupra fiicei sale minore ***** în vârstă de doar 5 ani, ar constitui în sine o lezare a dreptului acestuia la respectarea vieții private și de familie, garantat de art. 8 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

72. Prin urmare, având în vedere că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății; circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin; probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, Colegiul civil ajunge la concluzia că cererea de apel formulată de apelanta-reclamantă Munteanu Mariana, prin intermediul rerprezentantului său – avocata Casian Tamara, urmează a fi respinsă ca nefondată, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2024, fără modificări. Or, criticile aduse de apelantă, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul ei punct de vedere, nu pot duce la admiterea apelului, întrucât acestea nu

pot fi reținute de instanța de apel, prin prisma art. 385 Cod de procedură civilă, în situația în care apelul are un caracter declarativ, lipsind deci temeiuri legale de admitere a acestuia.

73. Având în vedere că, apelul declarat de Munteanu Mariana, prin intermediul reprezentantului său, va fi respins ca nefondat, nu poate fi admisă nici cerința din apel privind încasarea de la intimatul-pârât a cheltuielilor de judecată în sumă de 6.712,50 (șase mii șapte sute doisprezece,50) lei, or, potrivit prevederilor art. 94 Cod de procedură civilă, instanța de judecată poate obliga numai partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții are avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Însă, la caz, Munteanu Marinana este partea care pierdut procesul.

74. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389 și art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil,-

D E C I D E :

Respinge apelul declarat de Munteanu Mariana, prin intermediul avocatei Casian Tamara.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Mariana în contradictoriu cu Barbarii Cristian, intervenienți accesorii Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, structura teritorială Ungheni și Direcția pentru Protecția Copilului, sectorul Centru, mun. Chișinău, privind decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,

judecător Stanislav Grosu

Judecători Alina Țihonschi

Radu Holban